

Jaarrekening 2016
Stichting Tragel Zorg

INHOUDSOPGAVE		Pagina
5.1	Jaarrekening 2016	
5.1.1	Balans per 31 december 2016	3
5.1.2	Resultatenrekening over 2016	4
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2016	5
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	6
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2016	9
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	15
5.1.7	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	16
5.1.8	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016	17
5.1.9	Toelichting op de resultatenrekening over 2016	18
5.2	Overige gegevens	
5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	23
5.2.2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	23

5.1 JAARREKENING 2016

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-16</u> €	<u>31-dec-15</u> €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	18.843.242	20.955.293
Financiële vaste activa	2	171.632	343.265
Totaal vaste activa		<u>19.014.874</u>	<u>21.298.558</u>
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	3	1.030.410	1.030.393
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	4	376.747	0
Liquide middelen	5	13.179.400	10.703.474
Totaal vlottende activa		<u>14.586.557</u>	<u>11.733.867</u>
Totaal activa		<u>33.601.431</u>	<u>33.032.425</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	6	179	179
Bestemmingsfondsen		9.515.151	8.649.684
Algemene en overige reserves		200.985	200.985
Totaal eigen vermogen		<u>9.716.315</u>	<u>8.850.848</u>
Voorzieningen	7	6.460.434	5.115.227
Langlopende schulden	8	9.184.760	10.332.782
Kortlopende schulden			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	9	0	203.959
Overige kortlopende schulden	10	8.239.922	8.529.609
Totaal passiva		<u>33.601.431</u>	<u>33.032.425</u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2016

	<u>Ref.</u>	<u>Werkelijk 2016 €</u>	<u>Werkelijk 2015 €</u>
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	43.169.024	42.125.546
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	13	251.674	232.387
Overige bedrijfsopbrengsten	14	778.141	709.822
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>44.198.839</u>	<u>43.067.755</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	15	30.176.302	29.088.999
Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa	16 a	2.361.839	2.381.199
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	16 b	370.880	692.762
Overige bedrijfskosten	17	9.992.051	9.430.798
Som der bedrijfslasten		<u>42.901.072</u>	<u>41.593.758</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		1.297.767	1.473.997
Financiële baten en lasten	18	-432.300	-523.310
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>865.467</u></u>	<u><u>950.687</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>31-dec-16 €</u>	<u>31-dec-15 €</u>
Toevoeging/onttrekking(-):		
Reserve aanvaardbare kosten	865.467	943.589
Algemene reserve	0	7.098
	<u><u>865.467</u></u>	<u><u>950.687</u></u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

	2016		2015	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		1.297.767		1.473.997
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	2.732.719		3.073.961	
- boekresultaten afstoting vaste activa	-10.885		27.969	
- mutaties voorzieningen	1.345.207		435.502	
		4.067.041		3.537.432
Veranderingen in werkkapitaal:				
- vorderingen	51.538		-337.916	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	-580.706		185.384	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	-114.535		-577.301	
		-643.703		-729.833
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		4.721.105		4.281.596
Ontvangen interest	25.737		49.237	
Betaalde interest	-509.592		-569.359	
		-483.855		-520.122
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		4.237.250		3.761.474
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-756.149		-1.303.527	
Desinvesteringen materiële vaste activa	318.000		0	
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0		7.500	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-438.149		-1.296.027
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0		0	
Aflossing langlopende schulden	-1.323.175		-1.318.035	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-1.323.175		-1.318.035
Mutatie geldmiddelen		2.475.926		1.147.412
Beginsaldo geldmiddelen (inclusief kortlopende kredieten)		10.703.474		9.556.062
Eindsaldo geldmiddelen (inclusief kortlopende kredieten)		13.179.400		10.703.474
Mutatie geldmiddelen (inclusief kortlopende kredieten)		2.475.926		1.147.412

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Tragel Zorg betreft de handelsnaam van Stichting Tragel Zorg, statutair gevestigd in de gemeente Hulst en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 22045081.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2016.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

De cijfers voor 2015 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs. Toelichtingen op posten in de balans en resultatenrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de instelling zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Tragel Zorg.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Vaste activa worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen als sprake is van wijzigingen in omstandigheden waardoor vaste activa dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen met een duurzaam karakter. Dit doet zich voor bij wijzigingen in omstandigheden die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto-kasstroom die het actief naar verwachting zal genereren, of indien deze hoger is, de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (= de hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Financiële instrumenten

In de jaarrekening van Tragel Zorg zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: Financiële vaste activa, Vorderingen en overlopende activa, Liquide middelen, Langlopende schulden, Kortlopende schulden en overlopende passiva. Voor de waardering wordt verwezen naar de desbetreffende posten.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen voor de reële waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kassen en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd om de verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden gelijkmatig te verdelen over een aantal jaren. De voorziening voor groot onderhoud wordt gedoteerd op basis van verwacht groot onderhoud, zoals opgenomen in een lange termijn onderhoudsplan tegen de contante waarde van de te maken kosten. De werkelijke onderhoudskosten worden aan deze voorziening onttrokken.

Voorziening uitgestelde beloning

RJ 271 Personeelsbeloningen bepaalt dat voor uitgestelde beloningen een verplichting in de jaarrekening moet worden opgenomen. De verplichting wordt berekend als zijnde de contante waarde van de toekomstige uitkeringen of aanspraken, rekening houdend met de (achterliggende) diensttijd, de leeftijden en het verwachte verloop op basis van de blijfkansen van het huidige personeelsbestand. Daarnaast is hier in opgenomen de verwachte verplichting voor nabetaling van onregelmatigheidstoeslag over de jaren 2012 tot en met 2015.

Voorziening langdurig arbeidsongeschikten

Op grond van RJ 271 is een voorziening opgenomen voor de toekomstige loonkosten van medewerkers die ultimo het verslagjaar langdurig ziek zijn en waarvan er geen of slechts gedeeltelijk herstel wordt verwacht. De verplichting wordt berekend als zijnde de contante waarde van de toekomstige salarisbetalingen en transitievergoedingen.

Voorziening PBL

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepaling, blijfkans en leeftijd van het huidige personeelsbestand.

Voorziening verlieslatende contracten

Deze voorziening heeft betrekking op gehuurde panden en overige contracten inzake vaste activa, waarbij de toekomstige kosten de toekomstige inkomsten volgens de huidige bekostigingssystematiek overschrijdt.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande boekjaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten (onder de voorwaarde dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat, dit indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: a. het bedrag kan op betrouwbare wijze worden bepaald; b. waarschijnlijke economische voordelen; c. de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht kan op betrouwbare wijze worden bepaald; en d. gemaakte kosten en kosten die nog moeten worden gemaakt kunnen betrouwbaar worden bepaald; als dat niet kan dan opbrengsten slechts verwerken tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening).

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

De aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

Tragel Zorg heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Werknemers die hiervoor in aanmerking komen hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Tragel Zorg. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van het personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Tragel Zorg stort hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2016 bedroeg de dekkingsgraad 90,1%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 11 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Tragel Zorg heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Tragel Zorg heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

5.1.4.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	14.663.533	16.537.151
Machines en installaties	2.276.068	2.525.481
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.903.641	1.712.046
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	0	180.615
Totaal materiële vaste activa	<u>18.843.242</u>	<u>20.955.293</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2016	20.955.293	22.582.063
Bij: investeringen	756.150	1.303.527
Af: afschrijvingen	2.190.206	2.209.566
Af: bijzondere waardeverminderingen	370.880	692.762
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	307.115	27.969
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>18.843.242</u>	<u>20.955.293</u>

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6. De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.8.

Toelichting:

Tragel Zorg beschikt over vastgoed waar zorg wordt verleend waarop aanspraak bestaat ingevolge de WLZ. Dit vastgoed met een lange levensduur dient te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de realiseerbare waarde, de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. De bedrijfswaarde betreft de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Tragel Zorg heeft in 2016, in het kader van de jaarrekening 2016, de contante waarde van het verschil tussen de toekomstige kapitaalslastenvergoeding en de toekomstige kapitaalslasten van haar zorgvastgoed berekend.

Er zijn op organisatieniveau 2 scenario's doorgerekend.

Belangrijke veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de kasstromen zijn:

- Kasstromen omvatten de kasstromen louter betrekking hebbend op kapitaallasten;
- Een gebruiksduur van gemiddeld 30 jaar;
- Restwaarden op reguliere woningen van 50% van de actuele WOZ-waarde;
- Disconteringsvoet van 4,4%;
- De uit de meerjarenbegroting afgeleide kasstromen betreffen de jaren 2016 en 2017, en de genormaliseerde trendmatige kasstromen vanaf 2018 t/m 2034. Bij de berekening hiervan is rekening gehouden met de effecten van de NHC-overgangsregeling 2012-2017;
- Vervangingsinvesteringen tot het niveau dat noodzakelijk wordt geacht om het betreffende vastgoed tot aan het einde van de levensduur in gebruik te houden.

In het eerste scenario is het uitgangspunt de ultimo 2016 in bezit zijnde en reeds bekende verplichtingen voor bouw / verbouw van de eigen panden en de bekende huur- en renteverplichtingen. Daarbij is de berekening uitgevoerd met als basis het prijspeil 2016 en de bezetting ultimo 2016, zonder verdere indexering na 2017. De contante waarde van het verschil tussen de toekomstige kapitaalsopbrengsten en kapitaalslasten bedraagt dan € 11,2 miljoen positief.

In het tweede scenario is t.o.v. het eerste scenario uitgegaan van een korting van de kapitaalsvergoeding (de NHC) van 10% in 2018 en een jaarlijkse stijging van de huurkosten van 2% per jaar vanaf 2018.

De contante waarde van het verschil tussen de toekomstige kapitaalsopbrengsten en kapitaalslasten bedraagt dan € 2,2 miljoen positief.

Daarnaast heeft Tragel Zorg ultimo 2016 opnieuw per gebouw getoetst, overeenkomstig RJ 121, of er triggers zijn voor impairment. Getoetst is of de toekomstige kapitaalslasten nog kunnen worden gerealiseerd uit de toekomstige kapitaalsopbrengsten. Er is van één gebouw duidelijk dat de kasuitstroom de instroom overstijgt bij de huidige (onder)bezetting en geplande gebruiksduur. Naar de toekomst toe is de verwachting dat dit niet zal verbeteren. Om die reden is er op dit gebouw een bijzondere waardevermindering toegepast.

Er zijn verder geen specifieke aanpassingen gedaan aan de waardering van het vastgoed mede omdat de 2 scenario's op het organisatieniveau van Tragel Zorg hiertoe geen aanleiding geven.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Vorderingen in verband met aanloopkosten	18.118	36.236
Vorderingen in verband met compensatieregeling	153.514	307.029
Totaal financiële vaste activa	171.632	343.265

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2016	343.265	522.398
Af: kapitaalstorting	0	7.500
Af: afschrijvingen	171.633	171.633
Boekwaarde per 31 december 2016	171.632	343.265

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

3. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Vorderingen op debiteuren	616.955	598.581
Overige vorderingen	20.147	161.237
Vooruitbetaalde bedragen	289.180	222.645
Nog te ontvangen gelden Jeugdwet	0	1.331
Nog te ontvangen WMO gelden Gemeente Hulst	0	26.607
Nog te ontvangen WMO gelden Gemeente Sluis	207	5.625
Nog te ontvangen Gemeente Terneuzen	4.576	0
Overige overlopende activa	99.345	14.367
Totaal vorderingen en overlopende activa	1.030.410	1.030.393

Toelichting:

Er is onder de debiteuren een voorziening voor dubieuze debiteuren en vorderingen opgenomen van € 36.429,-.
Er zijn geen vorderingen met een looptijd langer dan 1 jaar.

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort

	2014	2015	2016	Totaal
	€	€	€	€
Saldo per 31 december 2015	18.643	-222.602	0	-203.959
Financieringsverschil boekjaar	0	0	376.747	376.747
Correcties voorgaande jaren	56.129	42.217	0	98.346
Betalingen/ontvangsten	-74.772	180.385	0	105.613
Subtotaal mutatie boekjaar	-18.643	222.602	376.747	580.706
Saldo per 31 december 2016	0	0	376.747	376.747

Stadium van vaststelling (per erkenning):

- a= interne berekening
- b= overeenstemming met zorgverzekeraars
- c= definitieve vaststelling NZa

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2016	2015
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	39.333.763	38.706.588
Af: ontvangen voorschotten	38.957.016	38.929.190
Totaal financieringsverschil	376.747	-222.602

5. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bankrekeningen	13.171.572	10.690.448
Kassen	7.828	13.026
Totaal liquide middelen	<u>13.179.400</u>	<u>10.703.474</u>

Toelichting:

Alle liquide middelen zijn ter vrije beschikking, met uitzondering van de afgegeven bankgaranties zoals toegelicht onder de "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen".
Tragel Zorg heeft een rekening courant bij de Rabobank en bij de ABN-AMRO Bank.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

PASSIVA

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Kapitaal	179	179
Bestemmingfondsen	9.515.151	8.649.684
Algemene en overige reserves	200.985	200.985
Totaal eigen vermogen	<u>9.716.315</u>	<u>8.850.848</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-16	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€
Kapitaal	179	0	0	179
	<u>179</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>179</u>

Bestemmingfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-16	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten:	8.649.684	865.467	0	9.515.151
Totaal bestemmingfondsen	<u>8.649.684</u>	<u>865.467</u>	<u>0</u>	<u>9.515.151</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-16	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€
Algemene reserves	200.985	0	0	200.985
Totaal algemene en overige reserves	<u>200.985</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>200.985</u>

Toelichting:

Bestemmingsfondsen worden gevormd voor posten waar een externe verplichting op rust, bijvoorbeeld om deze reserve uitsluitend aan een bepaald doel te mogen besteden. Naar aanleiding van overleg met partijen is besloten dat de reserve aanvaardbare kosten (RAK), die is gevormd op grond van de beleidsregels van de NZa, kwalificeert als bestemmingsfonds.

7. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-16	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€	€
Voorziening groot onderhoud	3.662.360	701.669	448.955	4.606	3.910.468
Voorziening langdurig arbeidsongeschikten	249.876	390.975	183.208	59.226	398.417
Voorziening uitgestelde beloningen	464.707	507.708	6.227	22.079	944.109
Voorziening PBL	169.022	0	41.217	3.674	124.131
Voorziening verlieslatende contracten	569.262	565.740	51.693	0	1.083.309
Totaal voorzieningen	<u>5.115.227</u>	<u>2.166.092</u>	<u>731.300</u>	<u>89.585</u>	<u>6.460.434</u>
				31-dec-16	
				€	2.501.085
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)					2.836.923
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr. < 5jr.)					1.122.426
Langlopend deel van de voorzieningen (> 5 jr.)					

Toelichting per categorie voorziening:**Algemeen**

De onttrekkingen in dit boekjaar zijn aangewend en betreffen geen vrijval van de voorzieningen.

Voorziening groot onderhoud

De onderhoudsvoorziening dient ter egalisering van de onderhoudskosten van de gebouwen en installaties.

Bij de voorziening wordt gebruik gemaakt van een disconteringsvoet van 4,4%.

Voorziening langdurig arbeidsongeschikten

Op grond van RJ 271 is een voorziening opgenomen voor de toekomstige loonkosten van medewerkers die ultimo het verslagjaar langdurig ziek zijn en waarvan er geen of slechts gedeeltelijk herstel wordt verwacht.

Voorziening uitgestelde beloningen

Vanaf 2005 is het een wettelijke verplichting om voor uitgestelde beloningen een verplichting op te nemen. Hieronder valt de uitkering bij pensionering en de jubileumuitkering die gekoppeld is aan een langjarig dienstverband van een medewerker. Daarnaast is hier opgenomen de verwachte verplichting voor nabetaling van onregelmatigheidstoelage over de in 2012 t/m 2015 opgenomen vakantiedagen. De gehanteerde disconteringsvoet is 4,4%.

Voorziening PBL

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+.

De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren.

De berekening is gebaseerd op de CAO-bepaling, blijfkans en leeftijd en een disconteringsvoet van 4,4%.

Voorziening verlieslatende contracten

Deze voorziening heeft betrekking op gehuurde panden en overige contracten inzake vaste activa, waarbij de toekomstige kosten de toekomstige inkomsten volgens de huidige bekostigingssystematiek overschrijdt. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

PASSIVA

8. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	9.184.760	10.332.782
Totaal langlopende schulden	<u>9.184.760</u>	<u>10.332.782</u>
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>		
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Stand per 1 januari	11.655.957	12.973.992
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: Aflossingen	1.323.175	1.318.035
Stand per 31 december	<u>10.332.782</u>	<u>11.655.957</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.148.023	1.323.175
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>9.184.760</u>	<u>10.332.782</u>

Toelichting:

<i>De mate waarin (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd is als volgt:</i>	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.148.023	1.323.175
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	9.184.760	10.332.782
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	6.641.148	7.151.727

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage 5.1.8. overzicht langlopende schulden.
De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

De verstrekte zekerheden voor de opgenomen lening bij de Cooperatieve Rabobank Zeeuws-Vlaanderen U.A. en de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector luiden als volgt:

- * hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen;
- * pandrecht op de vorderingen;
- * pandrecht op de machines en installaties.

De reële waarde van de leningen benadert de boekwaarde ervan.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

PASSIVA

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Crediteuren	1.397.182	1.367.210
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.148.023	1.323.175
Belastingen en sociale premies	1.037.396	1.194.867
Schulden terzake pensioenen	358.369	332.515
Nog te betalen salarissen	572.863	284.822
Vakantiedagen (inclusief sociale lasten)	2.175.036	2.375.102
Vakantiegeld (inclusief sociale lasten)	870.742	847.902
Nog te betalen interest langlopende leningen	58.465	115.523
Nog te verrekenen forensische zorg	33.515	57.129
Nog te verrekenen gelden BW	105.730	59.139
Nog te verrekenen WMO gemeente Terneuzen	0	87.976
Overige schulden	482.601	484.249
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>8.239.922</u>	<u>8.529.609</u>

Toelichting:

De "Nog te betalen salarissen" zijn toegenomen i.v.m. enkele lopende projecten in de zorg welke in 2017 worden afgerond.
De "Nog te verrekenen -" posten betreffen ontvangen voorschotbedragen die nog afgerekend moet worden.

11. Financiële instrumenten

Tragel Zorg maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en /of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.
Tragel Zorg handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Valutarisico

De Stichting is alleen werkzaam in Nederland en loopt geen valuta risico.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd.
Tragelzorg heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De deelname aan het Waarborgfonds voor de zorgsector (Wfz) houdt in dat er een obligo verplichting rust op de boekwaarde van de geborgde leningen van maximaal 3%. De maximale latente verplichting is € 280.283.

Er zijn bankgaranties afgegeven voor een bedrag van € 3.750.

Verder zijn er huur- en lease overeenkomsten die niet uit de balans blijken:

	Huur verplichtingen	Lease verplichtingen	Totaal
	€	€	€
Ultimo boekjaar bedragen de totale verplichtingen	6.397.353	203.056	6.600.410
hiervan vervalt binnen één jaar	1.135.300	77.508	1.212.808
tussen één en vijf jaar	2.864.262	125.548	2.989.810
en na vijf jaar	2.397.791	0	2.397.791

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016						
- aanschafwaarde	30.382.807	6.646.798	5.633.294	180.615	0	42.843.514
- cumulatieve afschrijvingen	13.845.656	4.121.317	3.921.248	0	0	21.888.221
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>16.537.151</u>	<u>2.525.481</u>	<u>1.712.046</u>	<u>180.615</u>	<u>0</u>	<u>20.955.293</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	102.097	0	654.053	0	0	756.150
- afschrijvingen	1.478.335	249.413	462.458	0	0	2.190.206
- bijzondere waardeverminderingen	370.880	0	0	0	0	370.880
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	211.146	0	0	180.615	0	391.761
cumulatieve afschrijvingen	84.646	0	0	0	0	84.646
per saldo	<u>126.500</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>180.615</u>	<u>0</u>	<u>307.115</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.873.618</u>	<u>-249.413</u>	<u>191.595</u>	<u>-180.615</u>	<u>0</u>	<u>-2.112.051</u>
Stand per 31 december 2016						
- aanschafwaarde	30.273.758	6.646.798	6.287.347	0	0	43.207.903
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	15.610.225	4.370.730	4.383.706	0	0	24.364.661
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>14.663.533</u>	<u>2.276.068</u>	<u>1.903.641</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>18.843.242</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	3,3%	5,0%	10,0%	0,0%	0,0%	

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2016	307.029	36.236	343.265
Kapitaalstortingen	0	0	0
Afschrijving	-153.515	-18.118	-171.633
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>153.514</u>	<u>18.118</u>	<u>171.632</u>
Som waardeverminderingen	0	0	0

5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Renteherziening	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossing in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2016	Aflossingswijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		€				%	€	€	€	€	€			€	
40.0094053 BNG	28-dec-01	2.722.681	35 jaar	26-2-2016	onderhandse lening	1,420%	1.633.608	0	77.791	1.555.818	1.166.863	20	lineair	77.791	WFZ
40.0094054 BNG	28-dec-01	2.722.681	35 jaar	26-9-2021	onderhandse lening	5,205%	1.633.608	0	77.791	1.555.818	1.166.863	20	lineair	77.791	WFZ
245 ASN Bank	29-aug-07	6.000.000	20 jaar	nvt	onderhandse lening	4,710%	3.525.000	0	300.000	3.225.000	1.725.000	11	lineair	300.000	WFZ
244 ASN Bank	29-aug-07	6.000.000	10 jaar	nvt	onderhandse lening	4,622%	1.050.000	0	600.000	450.000	0	1	lineair	450.000	WFZ
Ned Waterschapsbank	21-dec-09	3.532.472	29 jaar	20-12-2019	onderhandse lening	3,690%	2.768.737	0	212.597	2.556.141	1.867.395	22	overig	187.445	WFZ
10.79.29.104 Rabo	29-dec-14	1.100.000	20 jaar	29-12-2024	onderhandse lening	3,850%	1.045.004	0	54.996	990.008	715.028	18	lineair	54.996	Hypotheek
Totaal		22.486.236					11.655.957	0	1.323.175	10.332.782	6.641.148			1.148.023	

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

BATEN

11. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	3.365	6.961
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	39.455.675	38.706.588
Opbrengsten Jeugdwet	1.058.197	923.044
Opbrengsten Wmo	892.944	937.897
Opbrengsten Ministerie van Veiligheid en Justitie (forensische zorg; exclusief subsidies)	179.474	115.034
Overige zorgprestaties (inclusief PGB)	1.579.369	1.436.022
	<u>43.169.024</u>	<u>42.125.546</u>

Toelichting:

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker. Tragel Zorg heeft op basis van een risicoanalyse een zo nauwkeurig mogelijke inschatting gemaakt van de hieruit voortvloeiende risico's en verplichtingen. Daarbij is rekening gehouden met uitkomsten van interne en externe controles.

Tragel Zorg verwacht uit hoofde van genoemde nacontroles geen noemenswaardige correcties op de gedeclareerde en verantwoorde opbrengsten uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

13. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	67.894	71.262
Overige Rijkssubsidies	95.716	60.371
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	41.332	59.600
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	41.235	41.153
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	5.497	0
Totaal	<u>251.674</u>	<u>232.387</u>

Toelichting:

De overige rijkssubsidies in 2016 betreft de RVO subsidie BBL 2016 en de subsidie Sectorplan Zorg Zeeland.

14. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Overige dienstverlening:		
Doorberekende dienstverlening	231.557	329.819
Doorberekende waskosten	147.324	158.153
Overige opbrengsten:		
Doorberekende kapitaalslasten	12.359	4.093
Overige opbrengsten	386.901	217.757
Totaal	<u>778.141</u>	<u>709.822</u>

Toelichting:

Onder de overige opbrengsten is de boekwinst op de verkoop van materiële vaste activa opgenomen.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

LASTEN

15. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Lonen en salarissen	20.515.062	19.768.060
Sociale lasten	3.402.236	3.196.320
Pensioenpremies	1.693.966	1.620.296
Andere personeelskosten	1.291.430	1.167.160
Dotaties en vrijval voorzieningen personeelskosten	813.704	264.287
Subtotaal	<u>27.716.398</u>	<u>26.016.123</u>
Personeel niet in loondienst	2.459.904	3.072.876
Totaal personeelskosten	<u><u>30.176.302</u></u>	<u><u>29.088.999</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's):		
Man	101	97
Vrouw	412	408
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>513</u></u>	<u><u>505</u></u>

Toelichting:

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De "Lonen en salarissen" zijn gestegen t.o.v. 2015 met name door de toename van de formatie en de CAO-loonstijging. Binnen de zorg is de inzet "Personeel niet in loondienst" ook in de loop van 2016 verder afgebouwd. De genoemde formatie is het gemiddelde over het jaar. De afbouw van "Personeel niet in loondienst" is waar nodig ingevuld met vaste formatie, zowel in de staf als de zorg. De "Dotaties en vrijval voorzieningen personeelskosten" zijn in de toelichting op de balans gespecificeerd bij de post voorzieningen.

16 a. Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
materiële vaste activa	2.190.206	2.209.566
financiële vaste activa	171.633	171.633
Totaal afschrijvingen	<u><u>2.361.839</u></u>	<u><u>2.381.199</u></u>

Toelichting:

Vanwege de compensatieregeling wordt er van 2012 tm 2017 jaarlijks € 153.515 extra afgeschreven (volledig nacalculeerbaar).

16 b. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
materiële vaste activa	370.880	692.762
Totaal	<u><u>370.880</u></u>	<u><u>692.762</u></u>

17. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.704.991	1.659.559
Algemene kosten	2.090.975	1.983.578
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	739.526	707.111
Vervoerskosten	963.574	982.131
Onderhoud	1.130.549	1.062.400
Energiekosten	715.518	639.290
Huur en leasing	1.384.115	1.445.186
Dotaties en vrijval voorzieningen	1.262.803	951.543
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>9.992.051</u></u>	<u><u>9.430.798</u></u>

Toelichting:

De "Dotaties en vrijval voorzieningen" zijn in de toelichting op de balans gespecificeerd bij de post voorzieningen.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

18. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Rentebaten	20.234	37.884
Rentelasten	-452.534	-561.194
Totaal financiële baten en lasten	<u>-432.300</u>	<u>-523.310</u>

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

bedragen nog bijwerken

De bezoldiging van de functionarissen die over 2016 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

1 Functionaris (functienaam)	A.F.I. Bannenberg Bestuurder	H.F.L. Hendriks Voorzitter Raad van Toezicht	L.J.R. Hoogwerf Lid Raad van Toezicht	R.E. Axt Lid Raad van Toezicht
2 In dienst vanaf (datum)	1-mei-15	24-sep-12	25-mei-09	16-dec-13
3 In dienst tot (datum)				
4 Deeltijdfactor (percentage)	100,00%			
5 Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vas	138.046	18.000	12.000	12.000
6 Winstdelingen en bonusbetalingen				
7 Totaal beloning (5 en 6)	138.046	18.000	12.000	12.000
8 Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)				
9 Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	10.786	0	0	0
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 9)	<u>148.832</u>	<u>18.000</u>	<u>12.000</u>	<u>12.000</u>
10 Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)				
11 Bezoldiging 2015	99.924	18.000	12.000	12.000
12 Bezoldigingsklasse zorginstelling	III			
1 Functionaris (functienaam)	R. den Hollander Lid Raad van Toezicht	W. Verhage Lid Raad van Toezicht		
2 In dienst vanaf (datum)	1-jun-15	1-jun-15		
3 In dienst tot (datum)				
4 Deeltijdfactor (percentage)				
5 Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vas	12.000	12.000		
6 Winstdelingen en bonusbetalingen				
7 Totaal beloning (5 en 6)	12.000	12.000		
8 Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)				
9 Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)				
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 9)	<u>12.000</u>	<u>12.000</u>		
10 Uitkeringen in verband met beëindiging van het				
11 Bezoldiging 2015	7.000	7.000		
12 Bezoldigingsklasse zorginstelling	III			

Toelichting:

Tragel Zorg is voor 2016 volgens de nieuwe regeling met de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen in Zorg en Welzijn conform de WNT ingedeeld. De bezoldigingsklasse is daarbij met 9 punten vastgesteld op klasse III. De bezoldiging van de bestuurder past binnen de overgangsregeling zoals die geldt binnen de WNT2.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2016 zijn als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
1 Controle van de jaarrekening	42.800	43.500
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	12.700	12.700
3 Fiscale advisering	600	0
4 Niet-controlediensten	2.700	0
Totaal honoraria accountant inclusief btw	<u>58.800</u>	<u>56.200</u>

Toelichting:

De vermelde accountantshonoraria betreffen de kosten m.b.t. het boekjaar.

Transacties met Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties voorgedaan op niet zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurder en toezichthouders zijn opgenomen onder punt 19.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Tragel Zorg heeft de jaarrekening 2016 vastgesteld in de vergadering van 30 maart 2017.

De Raad van Toezicht van Tragel Zorg heeft de jaarrekening 2016 goedgekeurd in de vergadering van 18 april 2017.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.5.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voorgedaan.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G. Voorzitter Raad van Bestuur
dr. A.F.I. Bannenberg MPA

W.G. Voorzitter Raad van Toezicht
drs. H.F.L. Hendriks

W.G. Vice Voorzitter Raad van Toezicht
Mw. dr. L.J.R. Hoogwerf

W.G. Lid Raad van Toezicht
R. den Hollander

W.G. Lid Raad van Toezicht
drs. R.E. Axt

W.G. Lid Raad van Toezicht
drs. W. Verhage

5.2 OVERIGE GEGEVENS 2016

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 8, dat besluiten van de Raad van Bestuur over de vaststelling van de jaarrekening en de resultaatbestemming, aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht zijn onderworpen.

5.2.2 Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Nr. 139

T. (078) 648 15 55
F. (078) 648 15 59

Aan de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur van
Stichting Trigel Zorg

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL
WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in de jaarverslaglegging opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Trigel Zorg te Terneuzen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarverslaglegging opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Trigel Zorg op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de *Regeling verslaggeving WTZi (RvW)*.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de enkelvoudige balans per 31 december 2016;
2. de enkelvoudige resultatenrekening over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de *Nederlandse controlestandaarden* en de *Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016* vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Trigel Zorg zoals vereist in de *Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO)* en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de *Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)*.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015/2014
In overeenstemming met het *Controleprotocol WNT*, de brief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) d.d. 20 februari 2015 en de *Regeling Controleprotocol WNT 2016* hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015/2014 zoals bepaald en verantwoord door Stichting Trigel Zorg als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2015/2014.

B. Verklaring over de in de jaarverslaglegging opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarverslaglegging andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en dat de overige gegevens alle informatie bevat die op grond van de RvW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de RvW en de *Nederlandse Standaard 720*. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RvW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RvW. In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of Stichting Trigel Zorg in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om Stichting Trigel Zorg te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Stichting Trigel Zorg haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Stichting Trigel Zorg.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de *Regeling Controleprotocol WNT 2016*, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Stichting TrageL Zorg;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de Raad van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of Stichting TrageL Zorg haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een zorginstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht, 18 april 2017

Verstege accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
drs. F. van der Plaat RA